

หลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใสเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

หลักธรรมาภิบาล

สังคมมีความซับซ้อน มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย และหลายเรื่องกลายเป็น
ปัญหาสาธารณะ (public problems) ที่รัฐมีหน้าที่ต้องดูแลแก้ไข การใช้
อำนาจรัฐในการจัดการกับปัญหาสาธารณะต้องอยู่บนหลักธรรมาภิบาลที่
ทำให้รัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของธรรมาภิบาล

“ธรรมาภิบาล” เป็นแนวคิดที่อยู่ในรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้บริหารได้ใช้เป็นเครื่องมือในการยึดถือเป็นหลักการสำคัญในการบริหารองค์กรทุกระดับ ทุกประเภท ถ้าหากไม่มี ธรรมาภิบาล ผู้ปกครองคงจะเป็นคนลู่แก่อำนาจ ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ใดๆ จนกระทั่งการนำพาองค์กรเกิดความล้มเหลว ไม่ประสบความสำเร็จ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้การรับรองหลักการของธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผ่านการกำหนดเป็นนโยบายแห่งรัฐ ในมาตรา 76

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 76

“รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตาม “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มี ความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการ ประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ....”

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลผ่านกลไกภาครัฐ

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ
3. แผนการปฏิรูปประเทศ
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลผ่านกลไกภาครัฐ

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาครัฐที่ต้องมีธรรมาภิบาล โปร่งใส และปลอดการทุจริต โดยมี ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีเป้าหมายในการ พัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลผ่านกลไกภาครัฐ

2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

กำหนดแผนย่อยด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมุ่งปรับพฤติกรรมคนทุกกลุ่มในสังคม สร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบ และส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ หน่วยงานภาครัฐมีระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลผ่านกลไกภาครัฐ

3.แผนการปฏิรูปประเทศ (ด้านบริหารราชการแผ่นดิน)

ที่มุ่งสร้าง “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน” บนหลักธรรมาภิบาล โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้ภาครัฐได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากประชาชน (Public Trust)

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลผ่านกลไกภาครัฐ

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

กำหนดเนื้อหาการพัฒนาธรรมาภิบาลที่มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

- 1) เพื่อให้ภาครัฐมีขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการที่ดี และได้มาตรฐานสากล
- 2) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการและให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และโปร่งใสตรวจสอบได้
- 3) เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ
- 4) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการทางกฎหมายให้สามารถอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่ประชาชน

หลักธรรมาภิบาล

1. หลักนิติธรรม
2. หลักความโปร่งใส
3. หลักการมีส่วนร่วม
4. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้
5. หลักความคุ้มค่า
6. หลักคุณธรรม

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542

เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานหน่วยงานของรัฐ
- ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น
- เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น
- กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้าง ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ
- บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการตามกฎหมาย

ทำไมเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องยึดหลักธรรมาภิบาล

เพราะ ...

- เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้อำนาจรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล จัดการ และตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สาธารณะสมบัติและทรัพยากรของชาติ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนและประเทศชาติ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกคาดหวังจากประชาชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในระดับสูงกว่าประชาชนทั่วไป และปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน

บทวิเคราะห์การทุจริตกับธรรมาภิบาลในสังคมไทย

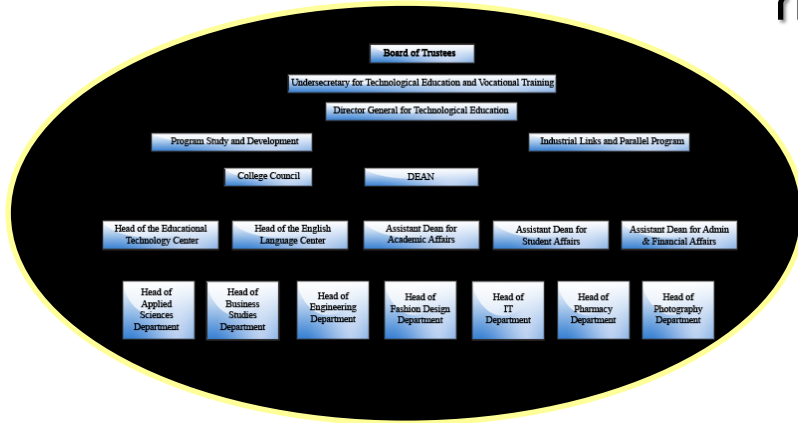
- ❖ เชื่อในหลักนิติธรรมหรือกฎหมายเมื่อบังคับใช้กับผู้อื่นแต่ถ้าบังคับใช้กับตนและทำให้เสียประโยชน์ ก็จะมองหาความสัมพันธ์พิเศษกับผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้ผ่อนปรนเป็นกรณีพิเศษ
- ❖ คิดถึงสิทธิเสรีภาพของตนเองมากกว่าของผู้อื่นโดยคาดหวังให้คนอื่นต้องมีหน้าที่ต่อตน
- ❖ เรียกร้องความเสมอภาคเท่ากับผู้อื่น แต่ถ้าหากว่าตนอยู่ในสถานะที่ดีกว่าจะนิ่งเฉย

- ❖ รับฟังเสียงส่วนใหญ่เมื่อตรงกับความเชื่อของตนเอง โดยมองข้ามเสียงส่วนน้อย
- ❖ เชื่อในระบบอุปถัมภ์ และใช้ระบบอุปถัมภ์เพื่อให้ได้เปรียบ แต่ถ้าผู้อื่นใช้บ้างจะไม่พอใจ
- ❖ ขาดจิตสำนึกในเรื่องประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับต่ำ คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ

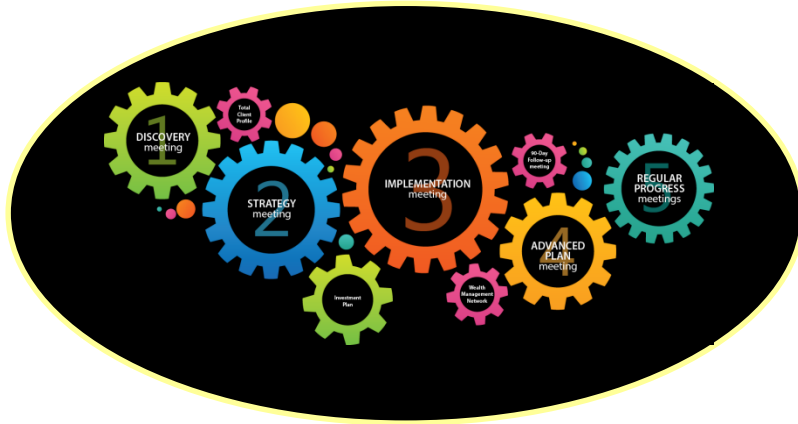

การสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐ

ระดับโครงสร้าง

ทำง่าย
ได้ผลน้อย

ระดับกระบวนการ

ทำยากขึ้น
ได้ผลมากขึ้น

ระดับพฤติกรรม

ทำยากมาก
ได้ผลดีที่สุด

วิธีการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร

1. การเสริมสร้างความเข้าใจ
2. ระดมสมองเพื่อกำหนดจรรยาบรรณและหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
3. จัดทำคู่มือจรรยาบรรณและหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
4. การถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ
5. การติดตามและประเมินผล
6. ปรับปรุง พัฒนา

คำถามทดสอบ

การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ คือ หลักธรรมาภิบาลใด ?

- 1.หลักความโปร่งใส
- 2.หลักความคุ้มค่า
- 3.หลักความรับผิดชอบ
- 4.หลักความมีส่วนร่วม

คำถามทดสอบ

การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมคือหลักธรรมาภิบาลใด ?

- 1.หลักคุณธรรม
- 2.หลักความโปร่งใส
- 3.หลักนิติธรรม
- 4.หลักความรับผิดชอบ

คำถามทดสอบ

การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงามคือหลักธรรมาภิบาล
ใด ?

- 1.หลักความคุ้มค่า
- 2.หลักความโปร่งใส
- 3.หลักคุณธรรม
- 4.หลักความมีส่วนร่วม

คำถามทดสอบ

การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และ
ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญๆ ของสังคม คือหลัก
ธรรมาภิบาลใด ?

- 1.หลักความคุ้มค่า
- 2.หลักความโปร่งใส
- 3.หลักนิติธรรม
- 4.หลักความมีส่วนร่วม

คำถามทดสอบ

ความรับผิดชอบในงานของตน ความรับผิดชอบต่อการกระทำ
ของตนเอง รวมถึงการตระหนักและสำนึกในสิทธิและหน้าที่ คือ
หลักธรรมาภิบาลใด ?

- 1.หลักความรับผิดชอบ
- 2.หลักความโปร่งใส
- 3.หลักคุณธรรม
- 4.หลักความมีส่วนร่วม

คำถามทดสอบ

การบริหารจัดการทรัพยากรและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม คือหลักธรรมาภิบาลใด ?

- 1.หลักนิติธรรม
- 2.หลักความคุ้มค่า
- 3.หลักคุณธรรม
- 4.หลักความมีส่วนร่วม

สังคมไทยกับปัญหาการทุจริต

ABAC Poll ประกาศผลการสำรวจทัศนคติของคนไทย
เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2555 ว่า ประชาชน 76.1%
บอกว่า “รักประชาธิปไตยแต่ยอมรับได้ถ้ารัฐบาลทุจริต
แต่ขอให้ตนเองได้ประโยชน์ด้วย”

พัฒนาการของการทุจริตในชีวิตประจำวัน

- ระยะแรก ไม่มีระเบียบแบบแผนในการใช้ชีวิตประจำวัน ไม่มีวินัย ทำตามความต้องการของตนเอง มักเกิดขึ้นในครอบครัวตั้งแต่เด็ก
- ระยะที่สอง ไม่คำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น มักเกิดขึ้นในโรงเรียน ในกลุ่มเพื่อน
- ระยะที่สาม หลีกเลี่ยงการทำตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เพื่อแสวงหาประโยชน์หรือความได้เปรียบ คิดถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม เรื่องใดที่ตนเองได้ประโยชน์แม้จะผิดก็มองว่าถูก เรื่องใดถูกต้องแต่ขัดผลประโยชน์ของตนเองก็มองว่าต้องแก้ไขหรือขออนุโลมให้ตนเองบ้าง

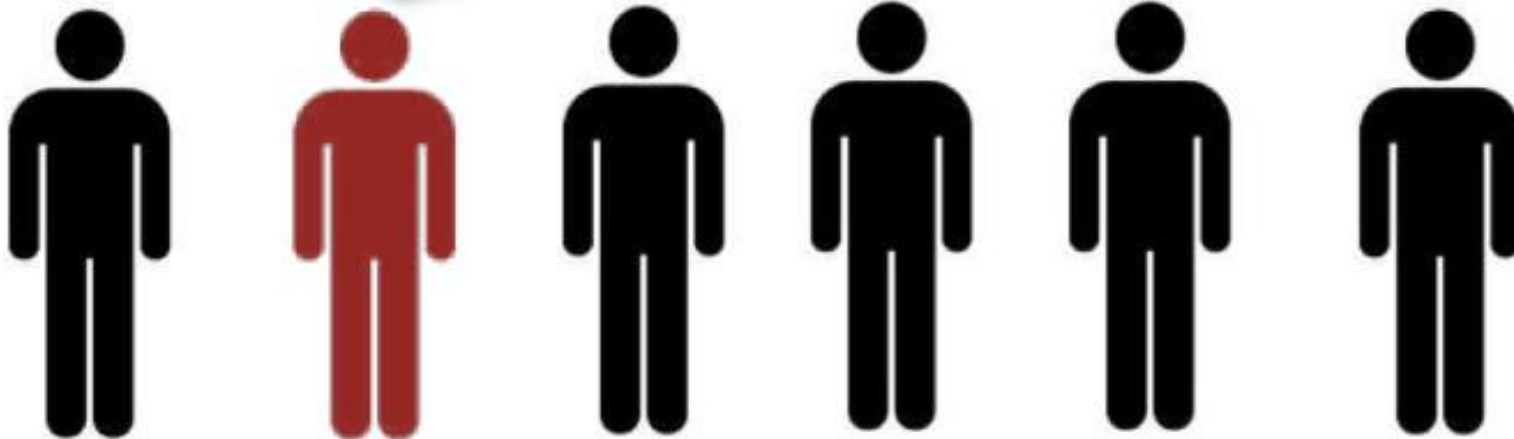

สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช.

พฤติกรรมการทำงานทุจริตในชีวิตประจำวัน (จากผลการสำรวจของ ABAC และ NIDA)

คนไทย 1 ใน 6 คนยอมรับว่า ตนเองเคยรับสินบนและ
เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน

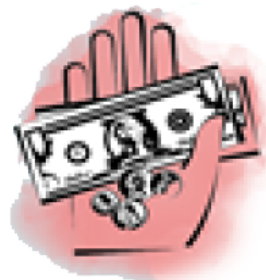

87.6% เคยลัดคิว
เพื่อซื้อสินค้าหรือใช้
บริการต่าง ๆ

เงิน

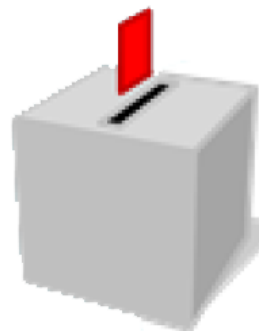
80.2% เคยให้สินบน

สินหน้าใจตอบแทน
เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการเพื่อ
อำนวยความสะดวก

31.39%

ยอมจ่ายเงินหรือถูกรีด
ไถจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

26.87%

เคยรับเงินเพื่อลงคะแนน
เสียงให้กับนักการเมือง

18.19%

เคยใช้ระบบอุปถัมภ์/ให้
สิทธิพิเศษแก่เครือญาติ

13.81%

เคยให้ของขวัญหรือติด
สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ

13.24%

เคยนำวัสดุ, อุปกรณ์ใน
ที่ทำงานไปใช้ส่วนตัว

12.60%

เคยฝากบุตรหลานเข้า
โรงเรียน

ท่านเคยเห็นสิ่งเหล่านี้หรือไม่ ?

“จงอย่ายอมให้คอร์ปชั่นเป็น วัฒนธรรมของชาติ”

รูปแบบพฤติกรรมทางทุจริต

การติดสินบน (Bribery)

การยักยอก (Embezzlement)

การอุปถัมภ์ (Patronage)

รูปแบบพฤติกรรมกาารทุจริต

การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest)

สาเหตุของการทุจริตหรือการคอร์รัปชัน

- การขาดคุณธรรม
- การขาดอุดมการณ์และอุดมคติ
- มีค่านิยมที่ผิด
- การใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม
- มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย

สิ่งที่ท่านอยากให้คนในองค์กรเป็น

	เก่ง	ไม่เก่ง
ดี	+ + 1 ดี และ เก่ง	+ - 2 ดี แต่ ไม่เก่ง
ไม่ดี	- + 3 ไม่ดี แต่ เก่ง	- - 4 ไม่ดี และ ไม่เก่ง

แนวคิดในการปรับปรุงพฤติกรรม

แนวคิดการให้การเสริมแรง

- การเสริมแรงทางบวก
- การเสริมแรงทางลบ

แนวคิดในการปรับพฤติกรรม

ถ้าเราอยากจะทำให้นักเรียนในชั้นเรียนเรียนได้ดีขึ้นจะต้องทำอย่างไร ?

การเสริมแรงทางบวก +

ขนม ลูกกวาด อาหาร ของเล่น คำชมเชย กิจกรรมที่เด็กชอบ สิ่งเหล่านี้
อาจจะเรียกว่า “รางวัล”

แนวคิดในการปรับปรุงพฤติกรรม

ถ้าเราอยากจะทำให้นักเรียนในชั้นเรียนเรียนได้ดีขึ้นจะต้องทำอย่างไร ?

การเสริมแรงทางลบ –

การถูกลงโทษ เช่น ว่ากล่าวตักเตือน งดกิจกรรมที่ชอบ

แนวคิดในการปรับพฤติกรรม

แล้วถ้าเราอยากให้คนในองค์กรมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่ทุจริตต้องทำอย่างไร
การเสริมแรงทางบวก +

แนวคิดในการปรับพฤติกรรม

แล้วถ้าเราอยากให้คนในองค์กรมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่ทุจริตต้องทำอย่างไร
การเสริมแรงทางลบ –

ทัศนคติ

ทัศนคติ จะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมหรือแนวคิดกับสิ่งนั้นๆของบุคคล
เช่น ความเชื่อ ค่านิยม

ที่มาของทัศนคติ ซึ่งมีที่มาจากหลายประการ คือ

- พ่อ แม่ และครอบครัว
- ครู และโรงเรียน
- กลุ่มเพื่อน
- อื่น ๆ เช่น ประสบการณ์ตรง โลกโซเชียล

ทัศนคติ

ทัศนคติ จะเป็นลักษณะของระบบที่มีแนวโน้ม
จะประเมินสิ่งใด สิ่งหนึ่งเสมอ

ทัศนคติ

ท่านเลือกคนที่จะมาเป็นคู่ครองของท่านจากอะไร ?

- ฐานะ
- น่ารัก สวยหล่อ
- ความรู้
- นิสัย
- อื่นๆ

ทัศนคติ

“มีความคงเส้นคงวา แต่ไม่จำเป็นต้องคงอยู่ถาวร
สามารถเปลี่ยนแปลงได้”

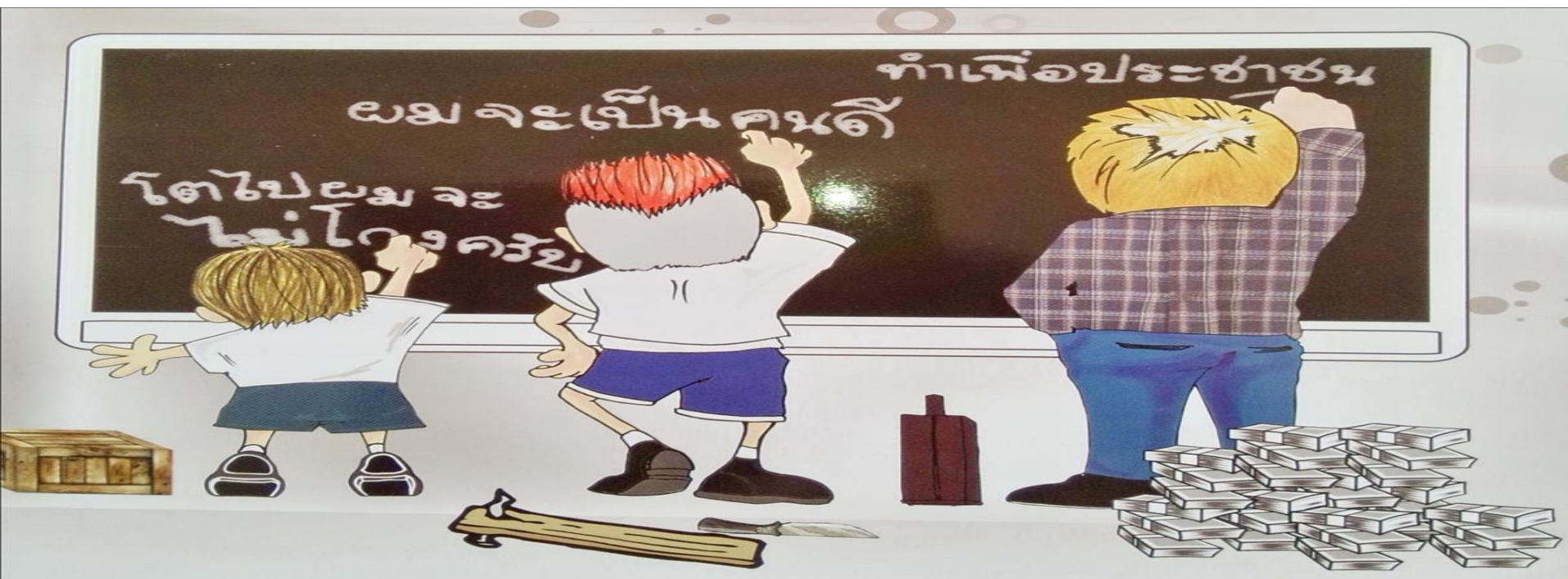
การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

- การติดต่อสื่อสารและการให้ข้อมูลเพิ่มเติม
- การให้การเสริมแรงแก่การเปลี่ยนทัศนคติที่ต้องการ
- การใช้อิทธิพลของกลุ่ม
- ปรับปรุงวิธีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความแตกต่างของบุคคล
- การสนับสนุนพฤติกรรมที่แตกต่างออกไป
- การอาศัยผู้ที่บุคคลให้ความเชื่อถือไว้วางใจและมีอิทธิพลต่อผู้อื่น

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1. การเริ่มต้นจากตัวเองและบุคคลรอบข้าง เพื่อสร้างค่านิยมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2. มีสำนึกของการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ เช่น รักษาระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

3. ไม่นิ่งเฉยกับการทุจริตคอร์รัปชัน หรือยอมรับกับการโกงทุกรูปแบบ โดยขยายความคิดไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้เกิดพลังการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน หรือที่เรียกว่ามาตรการลงโทษทางสังคม (Social sanction)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

4. ร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ในรูปแบบต่างๆ เช่น หลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ภาคประชาชนกับองค์กรที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางสื่อรูปแบบต่างๆ

สายด่วน
ป.ป.ท. 1206

สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช.

การมีส่วนร่วมในธรรมาภิบาลองค์กร
มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรง โปร่งใส
ในทุกระดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนไทยในการป้องกันการทุจริต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

“ส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ
มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

ผู้บริหาร

- แสดงท่าที ส่งสัญญาณ กำหนดนโยบาย

(Tone from the Top) และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

(Role Model) เช่น นโยบายต่อต้านการให้สินบน

นโยบาย No Gift Policy การไม่เจรจานอกรูปแบบ

- ส่งเสริมให้มีการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต

- กำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการป้องกันการทุจริต

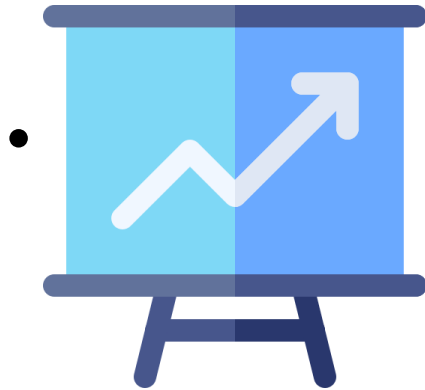
โดยใช้ผลการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต

เป็นข้อมูลพื้นฐาน

ผู้บริหาร

- สอบทานความเข้าใจ การยอมรับ และการนำไปปฏิบัติของผู้ใต้บังคับบัญชา

- ส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยควบคุมภายใน (internal control) และหน่วยตรวจสอบภายใน (internal audit) ใช้สมรรถนะที่มีสนับสนุน ฝ่ายบริหารในการลดความเสี่ยงต่อการทุจริตในองค์กร

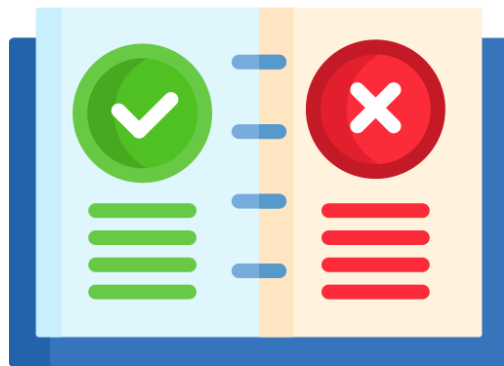
นำผลการสอบทานไปพัฒนาปรับปรุง มาตรการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ

พนักงาน

- ทำความเข้าใจนโยบาย
/แนวปฏิบัติที่กำหนดโดยฝ่ายบริหาร

ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่
ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด
มาตรการควบคุมภายในที่กำหนด
โดยฝ่ายบริหาร

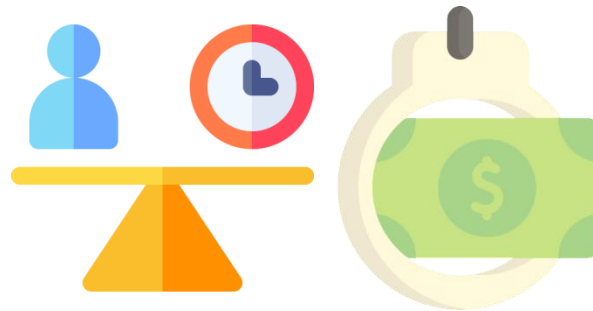
- ฝึกตนให้อดทน อดกลั้น
ต่อความอยากได้อะไรในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน

พนักงาน

- พึงระมัดระวังสถานการณ์ที่เป็นบ่อเกิดของการทุจริตจากการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การนำทรัพย์สินขององค์กรไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว, การใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว, การรับผลประโยชน์ต่างๆ ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่การดำเนินการที่ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม (มาตรา 126 - 129)

- ตื่นตัวต่อสัญญาณหรือสิ่งบ่งบอกเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่การทุจริต โดยแจ้งข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบต่อไป

วิธีการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดค่านิยม

ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต และต่อต้านการทุจริต

1. การแจ้งเบาะแสการกระทำทุจริตในองค์กร (Whistle Blower)

1.1 อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางวิธีการ
แจ้งเบาะแสทุจริต

1.2 มีมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

1.3 วัฒนธรรมส่งเสริมให้บุคลากรมีการแจ้งเบาะแสรายการกระทำทุจริต
ในองค์กร

2. สร้างขวัญและกำลังใจ

2.1 มีการยกย่องผู้ปฏิบัติงานที่ดี
มีความซื่อสัตย์สุจริต

2.2 มีการบังคับใช้มาตรการลงโทษ
ผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง

3. สร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำของบุคลากร

ในองค์กร

3.1 ปลุกฝังแนวคิดการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

3.2 ไม่นำข้อมูลภายใน (inside information) ไปหาประโยชน์ให้ตนเอง
หรือพวกพ้อง

3.3 ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

คณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประกอบด้วย “กรรมการ” จำนวน 9 คน

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

จากผู้ได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

มีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

ภารกิจหลักของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การป้องกัน
การทุจริต

การตรวจสอบ
ทรัพย์สิน

การส่งเสริม
การป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

การปราบปราม
การทุจริต

ด้านการป้องกันการทุจริต

1. เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ

ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือ
วางแผนงานของหน่วยงานของรัฐ
เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต

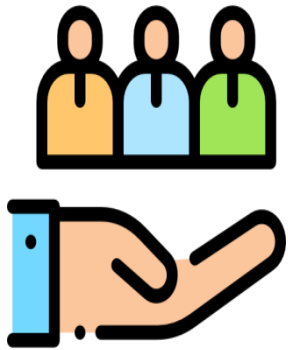
จัดให้มีมาตรการและกลไก
เพื่อป้องกันและขจัดทุจริต
ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

เสนอแนะให้มีการปรับปรุง
กฎหมาย กฎ ระเบียบ
ข้อบังคับ ในการปฏิบัติราชการ

ด้านการป้องกันการทุจริต

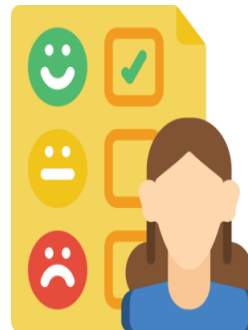
2. ส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติ และค่านิยมความซื่อสัตย์
รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต

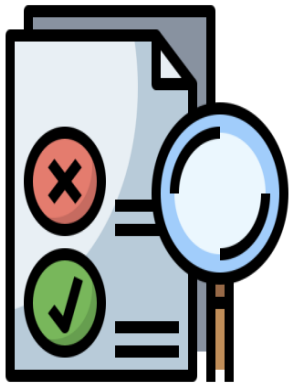
ช่วยเหลือและสนับสนุนให้มี
กลไกการแจ้งเตือนการ
ทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

รับฟังข้อเสนอแนะจากทุก
ภาคส่วน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติ
หน้าที่ ให้มีประสิทธิภาพ

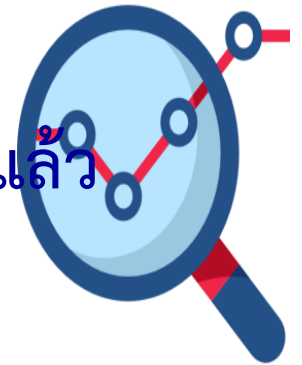
ด้านการป้องกันการทุจริต

3. การเฝ้าระวังเหตุอาจนำไปสู่การทุจริต หรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต

กรณีมีเหตุอันควรสงสัย ว่าการดำเนินการใด ของหน่วยงานของรัฐอาจนำไปสู่การทุจริต หรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต

ให้ดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว ถ้าตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีเหตุอันควรระมัดระวัง

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งหน่วยงานของรัฐและคณะรัฐมนตรีทราบ และดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

กำหนดตำแหน่งผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง

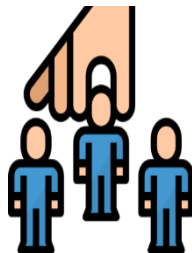
ตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ

ผู้ดำรงตำแหน่ง

ในองค์กรอิสระ

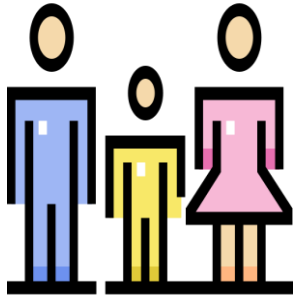
ผู้บริหาร/รอง/ผู้ช่วย/
สมาชิกสภาท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ของตนเอง **คู่สมรส** และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมหลักฐานพิสูจน์ความมีอยู่จริง

ทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ

และทรัพย์สินที่มอบหมายให้ผู้อื่นครอบครอง หรือดูแล ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

ภายใน 60 วัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง
พ้นจากตำแหน่ง/เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ให้ยื่นทุก 3 ปีด้วย

ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

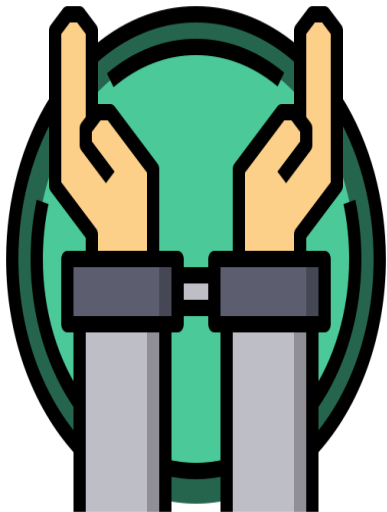
ตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่น และเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินว่าผิดปกติหรือไม่

เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
ของบุคคลบางตำแหน่งเพื่อการ
มีส่วนร่วมของประชาชน เช่น
คณะรัฐมนตรี สส. สว. ผู้ดำรง
ตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรง
ตำแหน่งระดับสูง ฯลฯ

ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

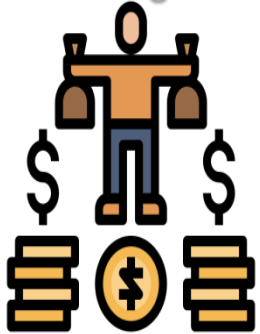
หากจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจ
ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จ หรือปกปิด
ข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์
ไม่แสดงที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน

มีความผิดตามกฎหมาย โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน
6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ให้พ้นจากตำแหน่ง และถูกเพิกถอนสิทธิรับสมัคร
เลือกตั้ง

ด้านการปราบปรามการทุจริต

1. **ไต่สวนและมีความเห็น** กรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ (รวมผู้ว่า สตง.) **มีพฤติการณ์**

รับหรือยักยอก

จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ
ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ทุจริตต่อหน้าที่

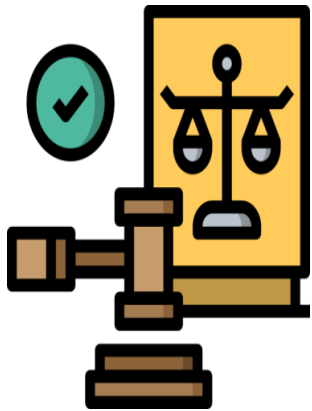

ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง
จริยธรรมอย่างร้ายแรง

ด้านการปราบปรามการทุจริต

2. ไต่สวนและวินิจฉัย ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

3. ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ป.ป.ช. สามารถไต่สวนบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานของรัฐด้วย

การดำเนินการด้านการปราบปรามการทุจริต

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

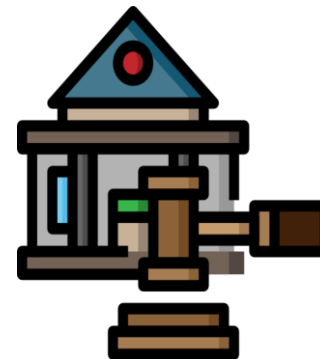
ถูกชี้มูลความผิดอาญา

ฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือ
จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ
ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ถูกชี้มูลว่าฝ่าฝืนหรือไม่
ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง
คุณธรรมและจริยธรรม
อย่างร้ายแรง

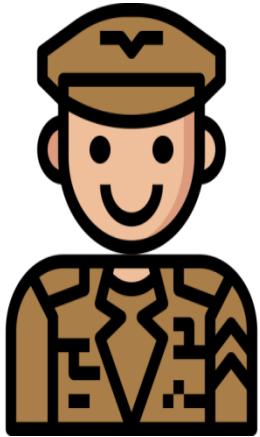
ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด ฟ้องดำเนินคดีต่อ
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง

เสนอเรื่องให้
ศาลฎีกา
เพื่อวินิจฉัย

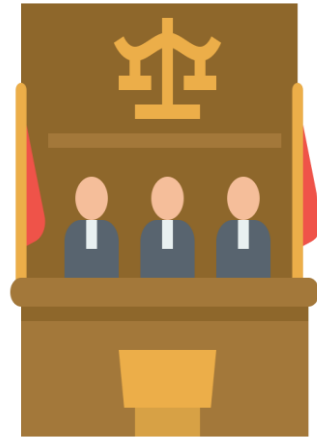
การดำเนินการด้านการปราบปรามการทุจริต

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ถูกขโมยความผิดอาญา ฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดฐานอื่น ๆ

ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด ฟ้องดำเนินคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ถูกขโมยความผิดทางวินัย

ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่ถูกขโมย โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก

การดำเนินการด้านการปราบปรามการทุจริต

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้
ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

ถูกชี้มูลว่า
ร่ำรวยผิดปกติ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ส่งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ

ไล่ออกหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

และให้ถือว่าเป็นการทุจริตต่อ

หน้าที่ และส่งเรื่องให้อัยการ

สูงสุด ร้องต่ออัยการคดีทุจริตและ

ประพฤติมิชอบ

ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด ร้องต่อ

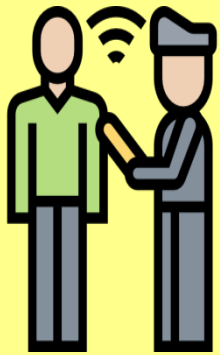
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้

ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้หยุด

ปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลรับฟ้อง

เพื่อส่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน

ด้านการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การคุ้มครอง
ช่วยเหลือพยาน

การกั้นบุคคล
ไว้เป็นพยาน
โดยไม่ดำเนินคดี

การคุ้มครอง
ช่วยเหลือ
เจ้าพนักงานของรัฐ

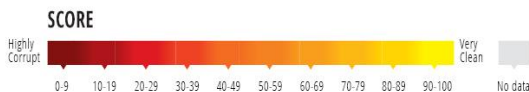
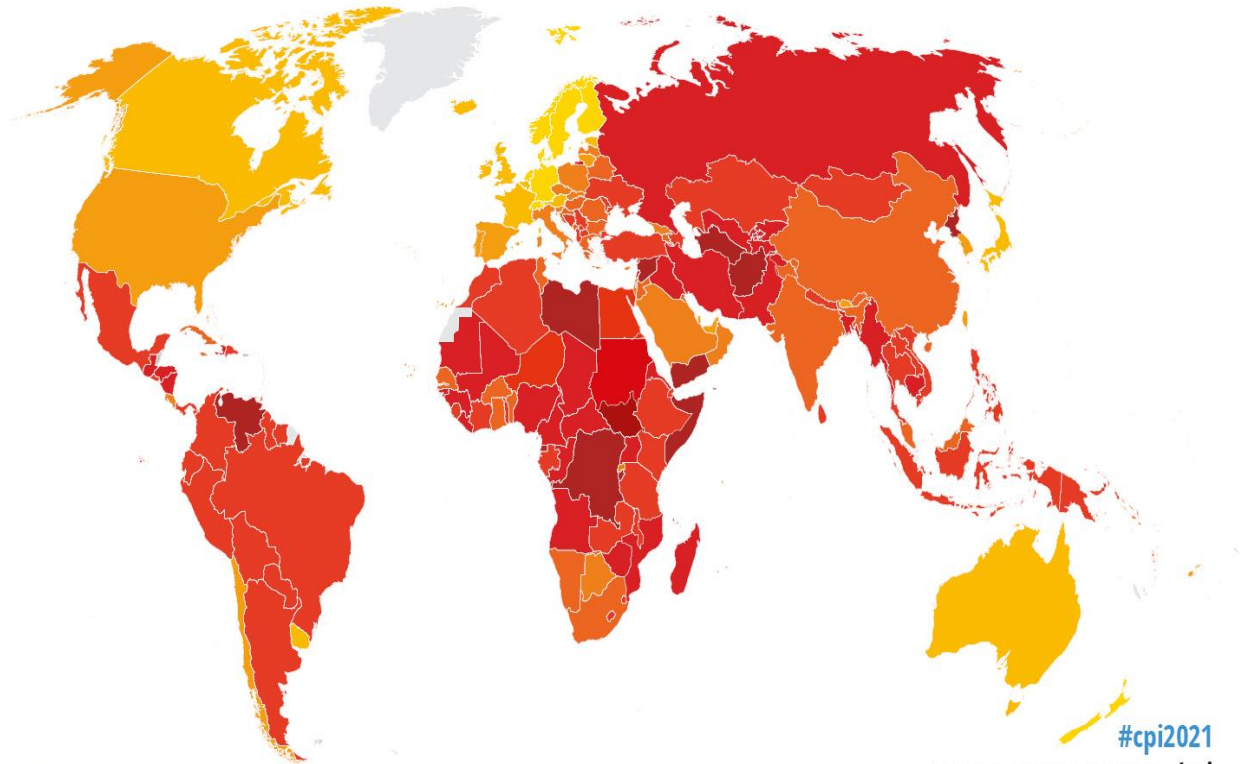
การจ่ายเงินรางวัล
ในคดีร้ายแรง
ผิดปกติ

ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ประจำปี 2021

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2021

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

#cpi2021
www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2021) is licensed under CC BY-ND 4.0

ดัชนีการรับรู้การทุจริต ของประเทศไทย 2564

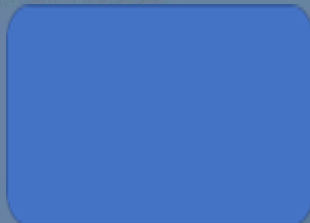

CPI 2021

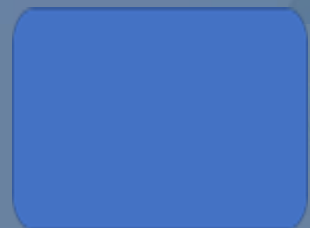
ประเทศไทย

คะแนน

/ 100

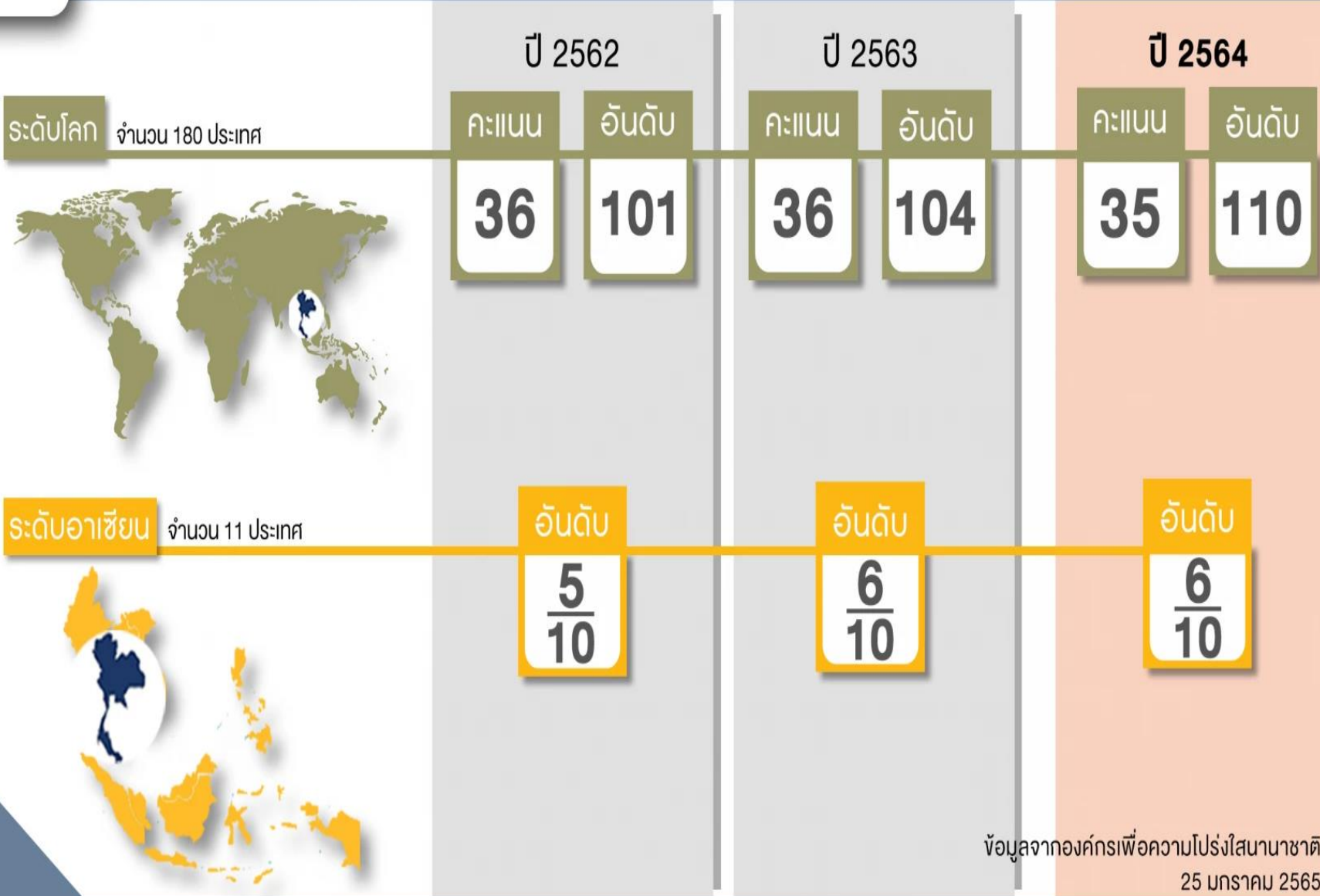
อันดับ

/ 180

สำนักงาน ป.ป.ช.

ข้อมูลจากองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ
25 มกราคม 2565

ประเทศ	2560	2561	2562	2563	2564
สิงคโปร์	84	85	85	85	85
มาเลเซีย	47	47	53	57	48
ไทย	37	36	36	36	35
ฟิลิปปินส์	34	36	34	34	33
อินโดนีเซีย	37	38	40	37	38
เวียดนาม	35	33	37	36	39
กัมพูชา	21	20	20	21	23
ลาว	29	29	29	29	30
เมียนมาร์	30	29	29	28	28
บรูไน	62	63	60	60	-
ติมอร์ - เลสเต	38	35	38	40	41

CPI : Corruption Perception Index 2021

ดัชนีการรับรู้การทุจริต พ.ศ. 2564

อันดับโลก	ประเทศ	คะแนน (100)
1	Denmark	88
1	Finland	88
1	New Zealand	88
4	Norway	85
4	Singapore	85
4	Sweden	85
7	Switzerland	84
8	Netherlands	82
9	Luxembourg	81
10	Germany	80
11	United Kindom	78
12	Hong Kong	76
13	Canada	74
13-	Ireland	74
13	Iceland	74
13	Estonia	74
13	Austria	74
18	Australia	73
18	Belgium	73
18	Japan	73
18	Uruguay	73
22	France	71

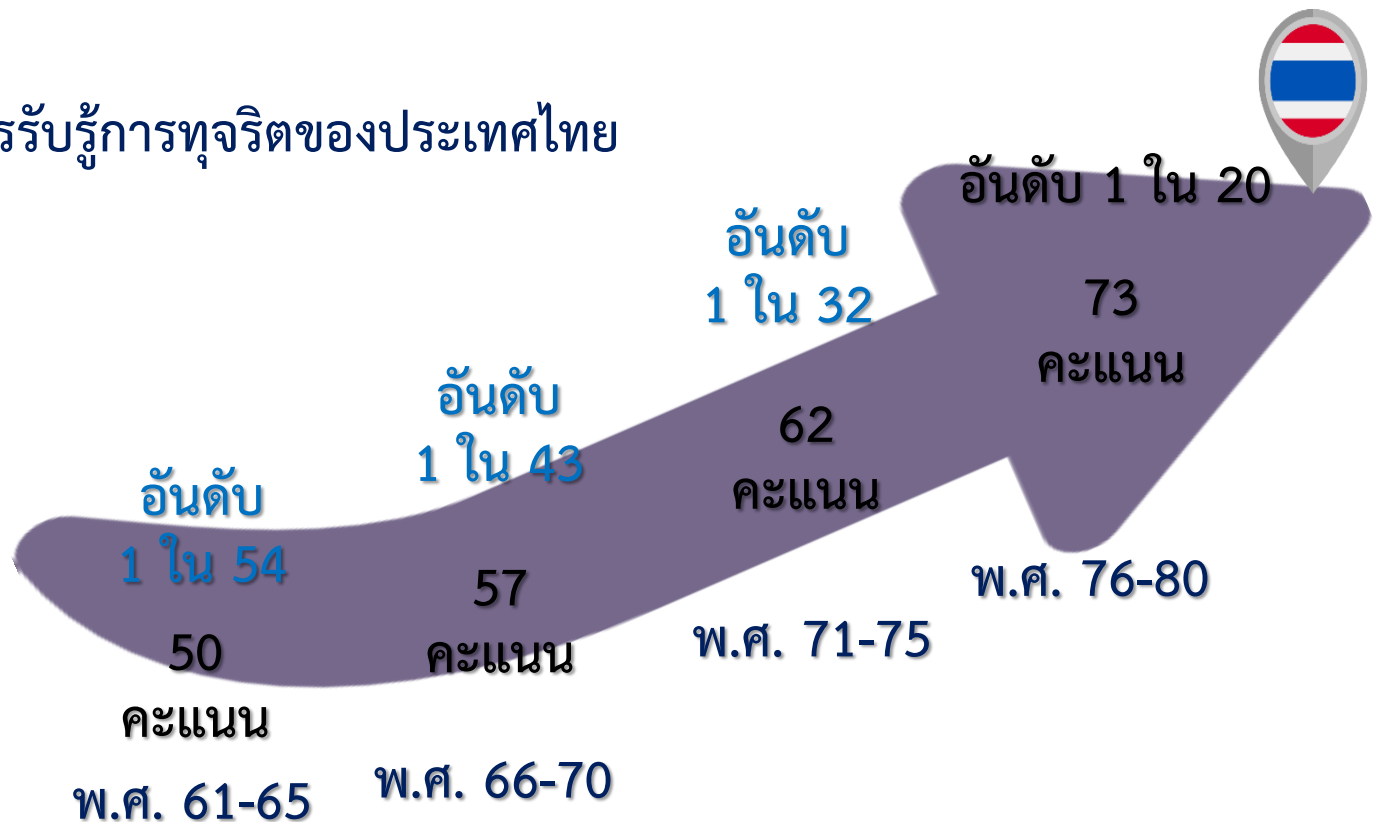
มองอนาคตผ่านเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัด : ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

ค่าเป้าหมาย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21

การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ

มุ่งเน้นการพัฒนาคน เน้นการปรับ
พฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม ให้เห็น
แก่ประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาระบบ ให้
ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมการ
ต่อต้านการทุจริตภาครัฐให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ สนับสนุนการใช้เครื่องมือหรือ
มาตรการสร้างความโปร่งใส

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของกระบวนการปราบปรามการทุจริต ให้
รวดเร็ว ปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้
กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยี
สารสนเทศมาใช้ในการปราบปรามการ
ทุจริต พัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการ
ปราบปรามการทุจริต พัฒนาเครือข่าย
ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ

ภาพรวมปัญหาของประเทศ

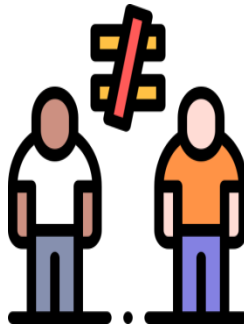
การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ
การบิดเบือนการใช้อำนาจ

ความคิดสุดขั้ว

ความเหลื่อมล้ำ

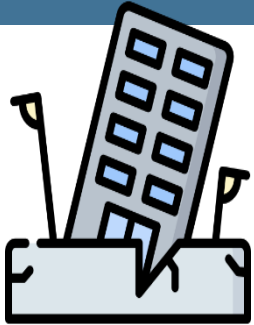

ยาเสพติด

การทุจริต

มูลค่าความเสียหายจากการทุจริต

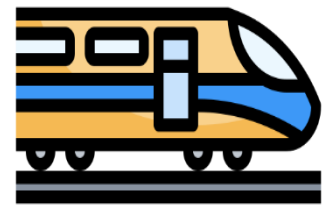
เสียหาย ~ 300,000,000,000 บาท ต่อปี

เสียเวลาในการพัฒนาสิ่งจำเป็นพื้นฐาน

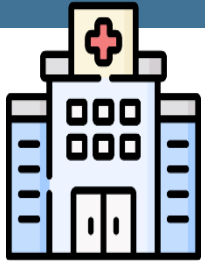

พัฒนาในสิ่งที่เสียเปล่า ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

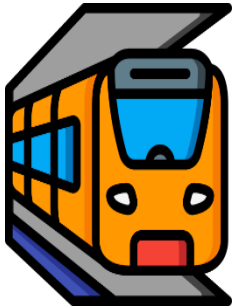
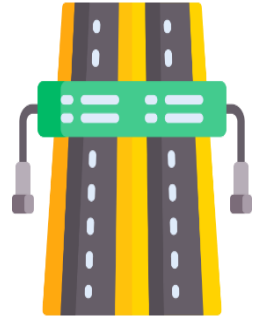
เสียโอกาสในการพัฒนา เพื่อการแข่งขัน
และสร้างมูลค่าเพิ่ม

สานฝันประเทศไทยจากมูลค่าความเสียหาย

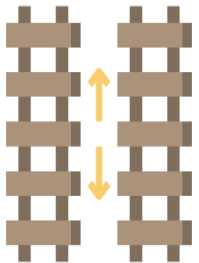
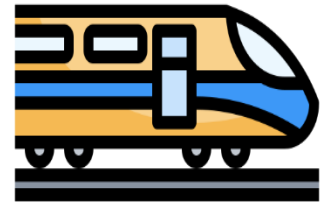

โรงพยาบาลขนาด 200 เตียง 150 แห่ง
มอเตอร์เวย์/ทางด่วน 1,200 กม.

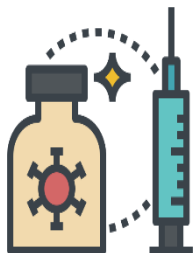
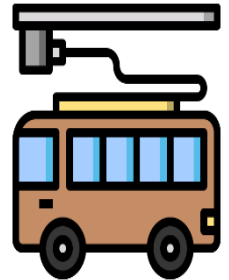

รถไฟฟ้าใน กทม. 4 สาย

รถไฟความเร็วสูง กทม - ประจวบฯ

รถไฟทางคู่ทั่วประเทศ (2,000 กม.)

รถประจำทางไฟฟ้า 10,000 คัน

วัคซีน 300,000,000 โด๊ส ฉีดได้ 4 ปี

ITA 2022

INTEGRITY AND
TRANSPARENCY
ASSESSMENT

📅 2022

DECADE OF ITA
JOURNEY

ทศวรรษแห่งการเดินทางของ
คุณธรรมและความโปร่งใส

เครื่องมือการประเมิน ITA

เครื่องมือ

จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขตนเอง และส่งผลต่อการยกระดับ CPI ของประเทศไทย **อย่างมีนัยสำคัญ** แต่ไม่ใช่ทั้งหมด รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ ซึ่งเป็นทิศทางในระดับสากล

แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน

Internal Integrity and Transparency Assessment (IIT)

แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

External Integrity and Transparency Assessment (EIT)

แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ

Open Data Integrity and Transparency Assessment (OIT)

กรอบการประเมิน

10 ตัวชี้วัด

- การปฏิบัติหน้าที่
- การใช้งบประมาณ
- การใช้อำนาจ
- การใช้ทรัพย์สินของราชการ
- การแก้ไขปัญหาการทุจริต
- คุณภาพการดำเนินงาน
- ประสิทธิภาพการสื่อสาร
- การปรับปรุงระบบการทำงาน
- การเปิดเผยข้อมูล
- การป้องกันการทุจริต

3 เครื่องมือ

แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน
(แบบ IIT)

แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
(แบบ EIT)

แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ
(แบบ OIT)

“ผลประโยชน์ทับซ้อน” Conflict of Interests

- การขัดกันระหว่าง

ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

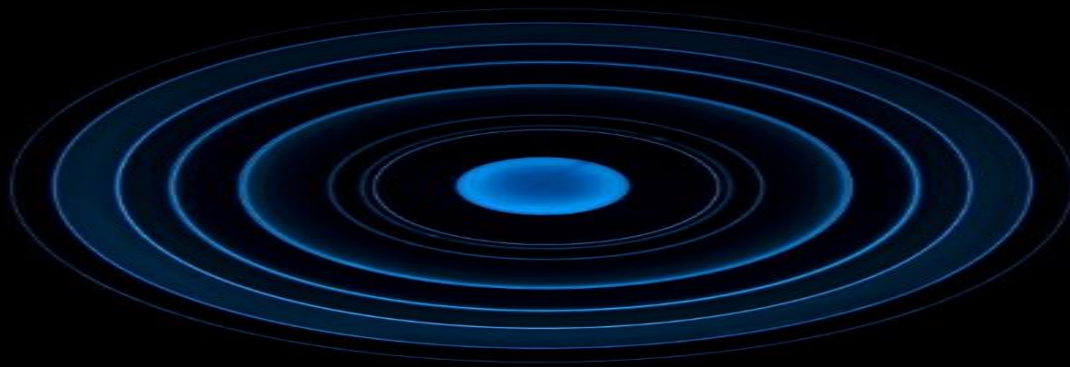
- ผลประโยชน์ทับซ้อน

- การขัดกันแห่งผลประโยชน์

ความหมายของ “ผลประโยชน์ทับซ้อน”
(Conflict of Interests)

ความหมาย : “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

เคนเนท เคอเนาเฮน (Kenneth Kernaghan) :

“สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว”

แซนดร้า วิลเลียม (Sandra Williams) :

“การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการได้เปิดโอกาสให้เงิน หรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสาธารณะ”

ความหมาย : “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

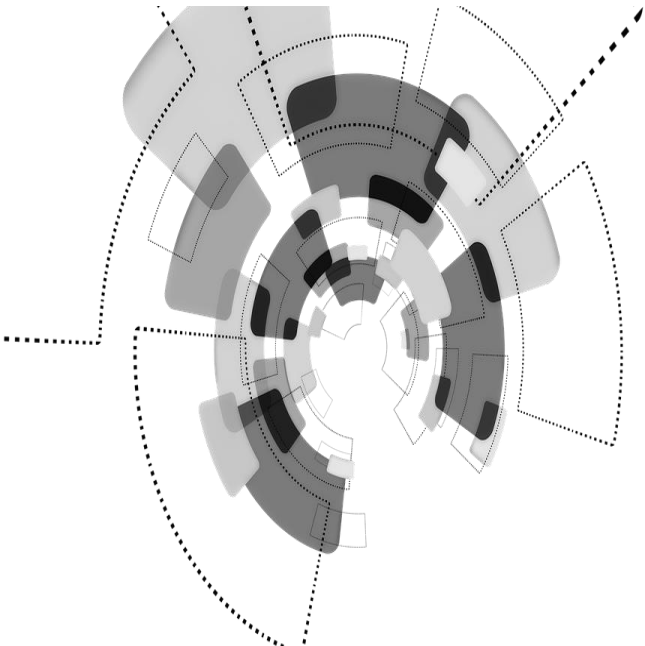
แพทริก บอยเออร์ (Patrick Boyer)

“สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัวและได้ใช้อิทธิพลหรือจะใช้
อิทธิพลของตำแหน่งหน้าที่ไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว”

ผาสุก พงษ์ไพจิตร

“สภาวะซึ่งการกำหนดนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม หรือการตัดสินใจทาง
การเมืองถูกแทรกแซงด้วยผลประโยชน์เฉพาะของธุรกิจเอกชน อันทำให้ผลที่ออกมาคือ
นโยบายที่ให้ผลประโยชน์กับธุรกิจเอกชนบางรายบางกลุ่ม แต่สังคมโดยรวมเสียประโยชน์”

แนวความคิด เรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะ

สถานะหนึ่ง

คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็น **เอกชนคนหนึ่ง**

อีกสถานะหนึ่ง

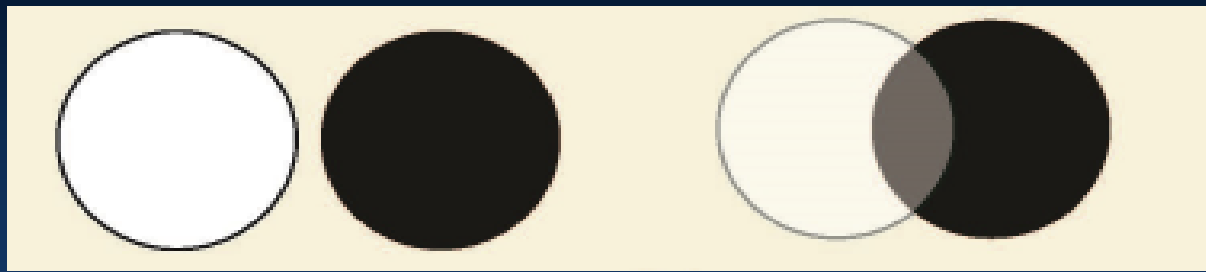
คือ **เจ้าหน้าที่ของรัฐ** ที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐหรือตัวแทนของรัฐ

หลักการสากลในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ ๒ สถานะ ดังกล่าว ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสามารถ แยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ และ ห้ามการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง *ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่/การใช้ดุลยพินิจ (เพื่อส่วนรวม) เป็นโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ*

พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนตน
พื้นที่สีเทา แทน ประโยชน์ส่วนรวม

พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาวและสีดำ เป็นพื้นที่เกิด
“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม”

องค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

- I. บุคคลนั้นมีสถานะ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- II. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวมในเรื่องนั้นๆ
- III. เกิดสถานการณ์ที่มีผลประโยชน์ขัดกัน (มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้อง) โดยได้กระทำการ/ตัดสินใจ/ใช้ดุลยพินิจ ใดๆใดอย่างหนึ่ง
- IV. ประโยชน์ส่วนตน อาจเป็น ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดก็ได้ / ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์ของบุคคลอื่น

ลักษณะพิเศษ : **มิได้** หมายถึงการทุจริตเสมอไป

จริยธรรม

ประโยชน์
ทับซ้อน

ทุจริต
ต่อหน้าที่

ไม่ผิดกฎหมาย แต่ไม่เหมาะสม
ไม่สมควรกระทำ

ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย
ต่อสังคม
และเป็นบ่อเกิดของการทุจริต

ผิดจริยธรรม มีประโยชน์ทับซ้อน
ผิดกฎหมายโดยตรง มีบทลงโทษชัดเจน

10 รูปแบบ

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง
หรือเป็นคู่สัญญา

3. การทำงานหลังจาก
ออกจากตำแหน่งสาธารณะ
หรือหลังเกษียณ

4. การทำงานพิเศษ

5. การรู้ข้อมูลภายใน

6. การใช้ทรัพย์สินของ
ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

7. การนำโครงการสาธารณะลงใน
เขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์
ในทางการเมือง

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อ
ประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

10. รูปแบบอื่น ๆ

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)

ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้

และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ตัวอย่างการรับผลประโยชน์

คดี สิทธิมนุษยชนชาติ

ติดต่อ กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ และแนะนำให้

จัดตั้งบริษัทหลาย ๆ บริษัท

เพื่อเข้าทำสัญญาจ้างเกี่ยวกับการจัดงาน
เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ กับ ททท.

โดยตกลงผลประโยชน์
10-20% ของแต่ละสัญญา

ทำสัญญา

ช่วยเหลือให้กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ หรือบริษัทอื่นที่กลุ่มธุรกิจ ก. อ้างว่าขึ้น
ได้สิทธิจัดงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ ปี 2546 - 2549

กลุ่มธุรกิจ ก. **โอนเงินและส่งจ่ายเช็ค**

เข้าบัญชีของ **บุตรสาวนาง จ.**

กว่า 62 ล้านบาท

สินบนให้สิทธิจัดงาน

เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ ปี 2546-2549

คำพิพากษา...

นาง จ. ทูจริตและแสวงหาประโยชน์จากโครงการที่กำหนด โดยช่วยเหลือให้กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ หรือบริษัทอื่นที่กลุ่มธุรกิจ ก. อ้างว่าขึ้น ให้ได้สิทธิทำสัญญา กับ ททท. ส่วนแต่เป็นสัญญาที่ผู้รับจ้าง ไม่มีความเชี่ยวชาญและไม่มีประสบการณ์ทำงานอันขัดต่อข้อบังคับของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการพัสดุ เมื่อ ททท. จ่ายเงินค่าจ้างให้กลุ่มธุรกิจ ก. แล้ว กลุ่มธุรกิจ ก. โอนเงินและส่งจ่ายเช็ค เข้าบัญชีบุตรสาว

การกระทำของ นาง จ. มีความผิด ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 6, 11 จำนวน 11 กระทง ๆ ละ 6 ปี **รวมจำคุก 66 ปี** ให้จำคุกสูงสุดเป็นเวลา 50 ปี

บุตรสาว มีความผิดฐานผู้สนับสนุน นาง จ. ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 86 จำนวน 10 กระทง ๆ ละ 4 ปี **รวมจำคุก 40 ปี**

คณะกรรมการตุลาการ (สำนักงาน ป.ป.ง.) ได้มีคำสั่ง ที่ ย.97 /2564 आयत्तरथथलिन ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ชั่วคราว จำนวน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ จากบัญชีธนาคารต่างประเทศของบุตรสาว

สินบน

คดีทุจริตรับสินบนงานเทศกาลหนัง

เตรียมจัดตั้งบริษัทใหม่ แก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของบริษัทให้มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้รับจ้างตรงตามที่คณะกรรมการจัดจ้างของ ททท. ต้องการ
กลุ่มธุรกิจกรีนสามารถเข้าทำสัญญากับ ททท. โดยการอนุมัติของจำเลยที่ 1 ด้วยวิธีตกลงราคาและวิธีพิเศษ มุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

คดีทุจริตรับสินบนงานเทศกาลหนัง

รับฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 เรียกรับเงินเป็นค่าตอบแทนในการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ มีลักษณะใช้การทำวิจัยและโครงการเป็นข้ออ้าง เพื่อรับเงินบริษัทในกลุ่มธุรกิจรีน โอนเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้สนับสนุนการกระทำผิดของจำเลยที่ 1

คดีทุจริตรับสินบนงานเทศกาลหนัง

ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าพฤติการณ์ของนางจุฑามาศ จำเลยที่ 1

1) เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ อันเป็นความผิด พ.ร.บ.ว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ (ฮั้วประมูล) พ.ศ. 2542 มาตรา 12

2) ผิดฐานเรียกรับทรัพย์สินฯ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 6, 12 คงจำคุก 11 กระทบๆ ละ 6 ปี จำคุก ทั้งสิ้น 66 ปี

ให้จำคุกสูงสุดเป็นเวลา 50 ปี

และให้จำคุก น.ส.จิตติโสภา จำเลยที่ 2 รวม 10 กระทบ กระทบ ละ 4 ปี

รวมจำคุกทั้งสิ้น 40 ปี

ศาลฎีกาพิพากษา

- ลงโทษจำคุกนางพิชชาภา จำเลยที่ 1 กระทงละ 3 ปี รวมจำคุก 18 ปี ลดโทษ 1 ใน 3 คงจำคุก 12 ปี
- ลงโทษ ปรับ บ.ไร่ส้ม จำเลยที่ 2 กระทงละ 18,000 บาท รวมปรับ 108,000 บาท ลดโทษ 1 ใน 3 คงปรับ 72,000 บาท
- จำคุกนายสรยุทธและน.ส.มณฑา จำเลยที่ 3 และ 4 กระทงละ 2 ปี รวมจำคุก 12 ปี ลดโทษให้ 1 ใน 3 คงจำคุก 6 ปี 24 เดือน

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือ เป็นคู่สัญญา

การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)

เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

คำพิพากษาคดีที่ดินรัชดา

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีคำพิพากษาว่า

1. นาย ท. ในฐานะนายกรัฐมนตรี **เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจ** กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน
  2. นาง พ. ซึ่งเป็นคู่สมรสของนาย ท. **ได้เข้าเป็นคู่สัญญา หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาจะซื้อจะขาย และสัญญาซื้อขาย**ที่ดินรัชดา กับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน
  3. นาย ท. รู้เห็นยินยอมให้ นาง พ. เข้าทำสัญญาซื้อที่ดินพิพาทกับกองทุนฯ ด้วยการลงลายมือชื่อ พร้อมมอบหลักฐานสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเวทข้าราชการการเมือง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อประกอบการทำสัญญา ย่อมถือว่าการเข้าทำสัญญานั้นเป็นการกระทำของนาย ท. เอง
- ดังนั้น นาย ท. ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี จึงมีความผิดตามมาตรา 100 (1) วรรค 3 และมาตรา 122 วรรค 1 **ให้ลงโทษ จำคุก 2 ปี**

คดีพิธีกรรายการชิมไป บ่นไป

พฤติการณ์กระทำความผิด

นาย ส. ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมเป็นพิธีกรในรายการ “ชิมไป บ่นไป” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ITV และรายการอื่น ๆ ของบริษัท A. อันเป็นบริษัทของเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร ทั้งก่อนเข้ารับตำแหน่งและหลังจากเข้ารับตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว

สมาชิกวุฒิสภา ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้วินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี (นาย ส.) ลื่นสุดลง เนื่องจาก รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2550 ม.267 บัญญัติไว้ว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย

คำพิพากษาคดีพิธีกรรายการชิมไป บ่นไป

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า หลังจากนาย ส. เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ยังคงเป็นพิธีกรรายการดังกล่าวอยู่ ให้แก่บริษัท A. เมื่อพิเคราะห์ถึงกิจการงานที่บริษัท A. ได้กระทำร่วมกับผู้ถูกร้องมาโดยตลอดเวลาหลายปี โดยบริษัท A. ทำเพื่อมุ่งค้าหากำไร มิใช่เพื่อการกุศลสาธารณะ และ นาย ส. ก็ได้รับค่าตอบแทนอย่างสมฐานะและภารกิจ

ดังนั้น การกระทำและนิติสัมพันธ์ดังกล่าว จึงอยู่ในขอบข่ายของมาตรา 267 แห่งรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2550

ศาลจึงวินิจฉัยว่า นาย ส. กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 267 มีผลให้ ความเป็นรัฐมนตรีของนาย ส. นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัว

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากตำแหน่งสาธารณะ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยบุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งในสาธารณะมาก่อน มักจะ รู้ข้อมูลความลับ ขั้นตอนวิธีการทำงาน มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ และใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้นหาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

นอกจากนี้อาจมีข้อสงสัยได้ว่า ขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ได้มีการ
เอื้อประโยชน์ให้กับภาคเอกชน หรือมีการปฏิบัติหน้าที่ไปโดยไม่ถูกต้องเพื่อ
เอกชนนั้น และเมื่อพ้นจากตำแหน่งก็จะได้รับการตอบแทนคืนจาก
ภาคเอกชน ซึ่งในกรณีนี้อาจเป็น**การเรียกรับสินบน**ซึ่งเป็นความผิดตาม
กฎหมายอาญา

4. การทำงานพิเศษ

การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)

- การตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด
- การรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าเป็นโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่

5. การรู้ข้อมูลภายใน

การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)

เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

กรณีตัวอย่าง : การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

กรณีตัวอย่างที่ 1

- ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลของสถานพินิจฯ จึงเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จัดการหรือรักษารถยนต์ส่วนบุคคลซึ่งเป็นทรัพย์สินของสถานพินิจฯ ได้มีคำสั่งให้พนักงานขับรถใช้รถยนต์ **ส่วนบุคคลรับส่งระหว่างที่พักกับที่ทำงานเป็นประจำ** และให้ **พาไปทำธุระส่วนตัว** ในวันหยุด

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตาม ป.อาญา ม. 151 และ ม. 157

จึงพิพากษาให้จำคุก 5 ปี

การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ในงานแต่งงานลูกสาว

จุดเริ่มต้นของคดี

กลุ่มบุคลากร วุฒิทธวชิรพยาบาล

ประกอบด้วยแพทย์และบุคลากรของ
วุฒิทธวชิรพยาบาล ได้ยื่นเรื่องกล่าวหาต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่านายแพทย์ ช.
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง คณบดี
คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล ได้ใช้
บุคลากรและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ
ในการจัดงานมงคลสมรสของบุตรสาว
ของตน เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2554
ที่บ้านพักส่วนตัว รวมถึงใช้สถานที่
เตรียมการจัดงานในวันที่ 10 และ 12
มกราคม 2554 โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

ประกอบด้วย

- เก้าอี้พร้อมปลอก จำนวน 100 ตัว
- กระดาษต้นไม้

สั่งให้หัวหน้าธุรการฝ่ายบริหารงานทั่วไป
ซึ่งมีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่ในงานต่าง ๆ
ของคณะแพทยศาสตร์ฯ ให้ไปช่วยจัดเตรียมงาน
แต่งงานบุตรสาวของตน และให้นำ
ทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์ฯ
ไปใช้จัดงาน

ยินยอมให้นำรถยนต์ส่วนกลางของคณะแพทยศาสตร์ฯ
ไปใช้บรรทุกทรัพย์สินดังกล่าวและขนส่งเจ้าหน้าที่ของ
คณะแพทยศาสตร์ฯ ไปที่บ้านของจำเลย จำนวน 4 คัน ดังนี้

- รถกระบะ จำนวน 3 คัน
- รถตู้ จำนวน 1 คัน

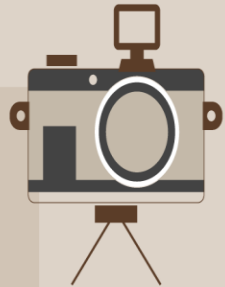
03

02

สั่งให้เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา คณะแพทยศาสตร์ฯ
นำทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปติดตั้งใช้
ในงาน ดังนี้

- กล้องวิดีโอ จำนวน 2 เครื่อง
- โทรทัศน์ จำนวน 1 เครื่อง
- สายสัญญาณ จำนวน 1 ชุด
- ขาตั้งกล้องมอเนอเดอร์ จำนวน 2 เครื่อง
- กล้องถ่ายรูป จำนวน 2 ตัว
- ชุดสวิตเซอร์ (ชุดควบคุม) จำนวน 1 ชุด
- เครื่องเล่นและบันทึกดีวีดี จำนวน 1 เครื่อง

ผลการดำเนินคดี

1. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดให้ดำเนินคดี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556
2. พนักงานอัยการฝ่ายคดีพิเศษ 2 เป็นโจทก์ยื่นฟ้องอดีตคณบดีฯ เป็นจำเลยในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ชื่อ ทำ จัดการ หรือ รักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และ 157
3. ศาลอาญา พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยถือว่าทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ **พิพาทจากคู่จุก 5 ปี ปรับ 2 หมื่นบาท** แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี ลดโทษให้ทั้งหนึ่งครึ่งจุกเหลือ 2 ปี 6 เดือน ปรับ 1 หมื่นบาท แต่จำเลยสำนึกผิด ได้ชดเชยค่าเสียหายทันที ประกอบด้วยเป็นแพทย์ที่ดูแลประโยชน์ต่อสังคม และไม่เคียดแค้นโทษมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอลงอาญา 2 ปี

:: การนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว :: (คดีหมายเลขแดงที่ 695/2561)

1

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน ประถมศึกษา เขต 2 นำรถหลวงซึ่งเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลมิใช่รถยนต์ประจำตำแหน่งไปใช้เป็นการส่วนตัว และนำไปจอดไว้ที่บ้านพักของตนเอง เป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

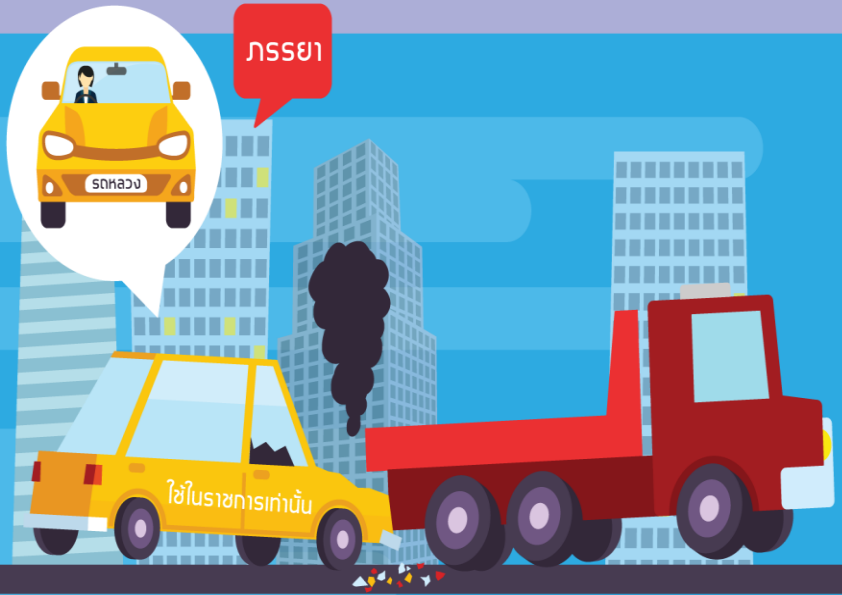
(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ข้อ 16 วรรคสอง กำหนดให้การเก็บรักษารถยนต์ส่วนบุคคลให้เก็บไว้ในสถานที่เก็บหรือบริเวณของส่วนราชการ)

2

ผู้อำนวยการฯ ได้ห้ามภรรยา นำรถหลวงไปใช้อย่างเด็ดขาดในระหว่างที่ตนไม่อยู่ ต่อมาภรรยาได้โทรมาขออนุญาตใช้รถหลวงดังกล่าวเพื่อไปพบแพทย์ที่คลินิก ซึ่งตนเห็นว่ามีความจำเป็นจึงอนุญาตให้ภรรยา นำรถคันดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว อันมิใช่เป็นกิจการของทางราชการ และประสูติอุบัติเหตุชนท้ายรถบรรทุกพ่วง 18 ล้อ ทำให้รถยนต์ราชการเสียหาย เป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ข้อ 4 "รถยนต์ส่วนบุคคล" หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อกิจการอื่นเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ)

ผู้อำนวยการฯ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต นำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 ศาลพิพากษาลงโทษ จำคุก 3 ปี 4 เดือน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้รถราชการ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“รถประจำตำแหน่ง” หมายความว่า รถยนต์ที่ทางราชการจัดให้แก่ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

“รถส่วนกลาง” หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของราชการ

ข้อ 13 รถประจำตำแหน่งให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ใช้รถประจำตำแหน่ง ตามที่เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม

รถส่วนกลาง รถรับรอง ให้ใช้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของราชการ

ใบขออนุญาตใช้รถให้ใช้ตามตัวอย่างแบบ 3 ท้ายระเบียบนี้

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
(Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหาร
ระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้
งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

กรณีตัวอย่าง : การที่นักการเมืองในจังหวัด ขอเพิ่มงบประมาณเพื่อทำ
โครงการตัดถนนหรือสร้างสะพานในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลตนเอง
เป็นชื่อสะพานและถนนนั้น เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของสิ่งสาธารณะ

คดีใช้งบหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

สตง. ตรวจสอบงบการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า นายก้องการบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้เบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นค่าจ้างจัดทำป้ายผ้าไวเนิลประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 ผืน ที่มีข้อความว่า “พุดน้อม ยิ้มหวาน บริการดี สืบสานปีใหม่ไทยห่วงใยพี่น้องชาวสกล” พร้อมชื่อ ตำแหน่ง และรูปของตนเอง เป็นเงิน 30,240 บาท เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์

เป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0808.2/ว 2025 ลว. 20 มิ.ย. 2549 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ของอปท. ข้อ 4

ที่กำหนดว่า การจัดทำงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการของอปท. ควรให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการที่ใช้จ่ายงบประมาณในลักษณะที่ตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างจริง ไม่สมควรตั้งงบประมาณในลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น หรือ **ตั้งงบประมาณในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล**

คดีใช้งบหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

อบจ. ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด โดยมีข้อสรุปว่าไม่เอาผิดนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และได้ส่งรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงไปยัง กรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลาง มีความเห็นว่า รูปแบบและข้อความของป้าย เป็นลักษณะของการประชาสัมพันธ์ตนเอง ซึ่งไม่ได้แสดงถึงรูปแบบของงานและกำหนดระยะเวลาการจัดงาน อีกทั้งไม่มีภาพกิจกรรมที่สามารถสื่อถึงกิจกรรมการจัดงานประเพณีสงกรานต์ได้ จึงมีคำสั่งให้خذใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้อุทธรณ์คำสั่งของกรมบัญชีกลาง ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์แล้ว วินิจฉัยยืนตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของกรมบัญชีกลาง

คดีใช้บหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ต้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทน

ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คดีหมายเลขแดงที่ 0.185/2559

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง(Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ

- การอนุมัติแต่งตั้งคู่สมรสหรือลูกเข้ามารับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในหน่วยงาน
- การใช้อำนาจแต่งตั้งหรือเลื่อนชั้นอย่างไม่เป็นธรรม
- การคัดสรร คัดเลือกบุคลากรอย่างไม่โปร่งใส

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 1

นาย A. เป็นหนึ่งในกรรมการสรรหา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่สรรหาหรือคัดเลือกผู้สมัครเพื่อจะมาดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง และภรรยาของนาย A. ได้สมัครเข้ารับการสรรหาในตำแหน่งดังกล่าวด้วย กรณีเช่นนี้ นาย A. ในฐานะกรรมการสรรหา ย่อมมีหน้าที่คัดสรรผู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดเพื่อมาดำรงตำแหน่ง แต่นาย A. มีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ด้วยในขณะเดียวกัน

สถานการณ์เช่นนี้ ประชาชนย่อมระแวงสงสัยได้ว่า นาย A. จะไม่ใช่ดุลยพินิจเลือกผู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

:: การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง ::

เบิกจ่ายเท็จ เป็นเหตุติดคุก

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง หากฝ่าฝืนจะมีความผิดต้องรับโทษ

.. กรณีตัวอย่าง ..

อดีตผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้จัดให้มีการสัมมนาขึ้นที่จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546 ซึ่งปรากฏว่าไม่ได้มีการสัมมนาจริง แต่เป็น **การจัดทำโครงการเท็จ** เพื่อให้ข้าราชการของ สตง. ที่มีรายชื่อเข้าร่วมสัมมนาไปร่วมงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานที่จัดขึ้นในวันเดียวกัน โดยสามารถเบิกค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งเบี้ยเลี้ยงได้ เป็นเงินทั้งสิ้น 294,440 บาท เป็นเหตุให้ สตง. เสียหาย

.. พฤติการณ์ ..

- ▶ อดีตผู้ว่าการ สตง. ได้รับทราบอยู่แล้วว่าการจัดสัมมนานั้นเป็นเวลาทับซ้อนกับช่วงเวลาที่จะเดินทางไปถวายผ้าพระกฐินพระราชทานที่วัดในจังหวัดน่าน 3 แห่ง โดยที่การจัดสัมมนานั้นก็จัดในสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้เป็นไปตามคำนิยามของการสัมมนาตามระเบียบกระทรวงการคลังซึ่งไม่สามารถเบิกเงินที่เป็นค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้
- ▶ การจะอ้างว่ามีเงินเหลือจากการจัดทำโครงการคืนให้หลวง นับแสนบาทนั้นก็ไม้อาจลบล้างความผิดที่ได้มีการเบิกจ่ายเงินซึ่งไม่มีสิทธิได้

.. ผลตามคำพิพากษา .. (คำพิพากษาฎีกาที่ 7250/2561)

การกระทำความผิดกล่าวจริงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตาม ป.อาญา มาตรา 157 ศาลพิพากษา **ลงโทษจำคุก 9 เดือน รอลงอาญา 2 ปี และปรับ 15,000 บาท** (อัตราโทษดังกล่าวเป็นการลดโทษ 1 ใน 4 เนื่องจากมีคุณงามความดี และเป็นความผิดครั้งแรก ทั้งไม่ปรากฏว่าได้รับประโยชน์เป็นการส่วนตัว)

เจ้าพนักงานของรัฐ จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน **มาตรา 128** มิฉะนั้นอาจมีความผิดทางอาญา (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561)

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่
เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

โจทก์ฟ้อง

โยกย้ายโจทก์ ซึ่งขณะนั้นเป็น ผบ.สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาฯ
ดีเอสไอ ไปเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคดี ซึ่งมีระดับต่ำกว่าตำแหน่งเดิม

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือ

ญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

ศาลชั้นต้น พิพากษาว่า

นาย ธ. จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ให้จำคุก 2 ปี

ศาลอุทธรณ์ พิพากษาแก้เป็น

นาย ธ. มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ประกอบ 83 ให้จำคุก 2 ปี

แต่เนื่องจากนาย ธ. รับราชการมาหลายปี เคยทำคุณงามความดีต่อบ้านเมือง ไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เห็นสมควร**รอกการลงโทษ**จำคุกให้แก่ นาย ธ. **2 ปี** ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามชั้นต้น

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

ศาลฎีกาวินิจฉัย... เห็นว่า

นาย ฐ. เสนอย้ายโจทก์ด้วยความเห็นขัดแย้งในสำนวนคดี ซึ่งการเสนอย้ายนั้นไม่ได้เป็นไปตาม
กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการเสนอย้ายโจทก์ไปดำรงตำแหน่งที่ต่ำกว่าเดิมก็เห็นได้ว่าเป็น
การใช้อำนาจกลั่นแกล้งทางส่วนตัว มากกว่าที่จะคำนึงถึงประโยชน์ราชการ จึงเป็นการกระทำผิดตาม
ฟ้องของโจทก์ และพฤติการณ์นับว่าเป็นเรื่องร้ายแรงไม่สมควรให้รอกการลงโทษ

จึงพิพากษาแก้เป็น จำคุก เป็นเวลา 1 ปี โดยไม่รอลงอาญา

การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือข่ายหรือพวกพ้อง ▶ กรณีการก่อสร้างสะพานแขวน

เทศบาล ก. ได้รับงบประมาณในการก่อสร้างสะพานแขวนข้ามแม่น้ำ โดยขอให้
สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองออกแบบและตรวจสอบรับรองแบบแปลน
ก่อสร้างสะพาน และขอบุคลากรเข้าช่วยเหลือในการปฏิบัติงานโครงการ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง มอบหมาย นาย ข. วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
มาร่วมเป็นกรรมการประกวดราคา (e-Auction) และเป็นวิศวกรผู้ออกแบบ
สะพาน

เทศบาล ก. ได้ทำสัญญาจ้างเหมาโครงการก่อสร้างสะพาน กับ บจก. D
ซึ่งได้ดำเนินการก่อสร้างสะพานแล้วเสร็จ และมีการตรวจรับงานเรียบร้อย

สะพานได้พังถล่มลงมา
เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต
และได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก

ครอบครัวของผู้เสียชีวิตได้ยื่น
คำกล่าวหาคดีความผิดจรรยาบรรณ
แห่งวิชาชีพวิศวกรต่อสภาวิชาชีพวิศวกร
เพื่อขอให้พิจารณাজรรยาบรรณของ
ผู้ได้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับกรณี
สะพานถล่ม

การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง ▶ กรณีการก่อสร้างสะพานแขวน

จากการไต่สวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ พบพฤติการณ์ของ นาย ว. ในการเอื้อประโยชน์แก่เครือญาติ ประกอบด้วย

ขั้นตอนการจัดหาผู้รับจ้าง

ขั้นตอนการบริหารสัญญา และการตรวจรับ

1 นาย ว. ได้นำ บจก. D ซึ่งมี นางสาว ส. (น้องสาว) และ นาย ม. (น้องเขย) เป็นกรรมการ มาร่วมประมูล

2 นาย ว. ได้ปลอมเอกสารหนังสือ รับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ของ บจก. D โดยแก้ไขนามสกุลของ นางสาว ส. (เดิมเป็นนามสกุลเดียวกับ นาย ว. เปลี่ยนเป็นนามสกุลอื่น)

3 ในระหว่างการก่อสร้าง นาย ว. ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลง รายการวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง โดย นาย ว. ในฐานะวิศวกรผู้ออกแบบ ได้อนุมัติให้ บจก. D เปลี่ยนชนิดของ วัสดุ ซึ่งแตกต่างไปจากแบบแปลน ที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการลดต้นทุน ของ บจก. D อันเป็นสาเหตุให้เกิด การพังถล่มของสะพาน

จากพฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นการ กระทำที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติ และมีลักษณะเป็น **ผลประโยชน์ทับซ้อน**

▶ คณะกรรมการจรรยาบรรณของสภาวิชาชีพ วิศวกรรมวินิจฉัยให้ลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของ นาย ว.

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence)

การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง เข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายหรือฝ่าฝืนจรรยาบรรณ

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

นาย A. เป็นหัวหน้าส่วนราชการแห่งหนึ่งในจังหวัด ได้รู้จักสนิทสนมกับ นาย B. หัวหน้าส่วนราชการอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน นาย A. จึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวฝากลูกชาย คือ นาย C. เข้ารับราชการภายใต้สังกัดของ นาย B.

- การให้ฝ่ายจัดซื้อจัดหาพัสดุต้องตรวจรับงานที่ไม่ถูกต้องจากบริษัทที่เป็นพรรคพวก
- การสั่งการโดยไม่ชอบธรรมเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองหรือพรรคพวก
- การสั่งการให้คณะกรรมการสอบสวนหยุดทำการสอบสวน

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) พิจารณาแล้วมีมติว่า “แม้ไม่ปรากฏชัดว่า นาย ห. ได้มีการมอบหมายให้ **นาย ด. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง** มีหนังสือสองฉบับ ดังกล่าว แต่พยานหลักฐานก็รับฟังได้ว่านาย ห. มีส่วนรู้เห็นเป็นใจและรับทราบในกรณีที่นาย ด. กระทำการดังกล่าวอันเป็นการกระทำผิดวินัย ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติศักดิ์ ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ซึ่งถือว่าเป็นการประพฤติตนไม่สมควร ตามข้อ 5 และข้อ 11 วรรคหนึ่ง ของประกาศ ก.ศป. เรื่อง วินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง ลงวันที่ 19 ธ.ค. 2544 **ให้นาย ห. ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ก.ศป. มีมติ**”

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

ส่วน นาย ด. อดีตเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงสรุปว่า การกระทำของนาย ด. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ดังกล่าว**เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามจริยธรรมข้าราชการฝ่ายศาลปกครองโดยมีมูลอันควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง** และการกระทำดังกล่าวยังไม่อาจรับฟังได้ว่าได้รับมอบหมายหรือรู้เห็นเป็นใจจากนาย ห. ประธานศาลปกครองสูงสุด

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

จึงเห็นควรลงโทษให้ภาคทัณฑ์ แต่เนื่องจากนาย ด. เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง ได้ถูกพักงานนานแล้วเป็นเวลา 2 เดือน และไม่ปรากฏความเสียหายในรูปธรรมที่สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) จึงให้งดโทษภาคทัณฑ์ แต่ยังคงให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์

โดยให้พึงระมัดระวังในการรักษาชื่อเสียงภาพลักษณ์ และเกียรติภูมิของสำนักงานศาลปกครอง และศาลปกครอง รวมทั้งรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนไม่ให้เสื่อมเสีย ตลอดจนไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น โดยให้ปฏิบัติอยู่ในกรอบของจริยธรรม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และวินัยที่กำหนดอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ

10. การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมรูปแบบอื่น ๆ

คือ พฤติการณ์ของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่นอกเหนือจาก 9 รูปแบบดังกล่าว

ขออนุมัติเดินทางไปราชการ
ต่างจังหวัดเกินจำเป็น

ไม่ปฏิบัติราชการใน
เวลาราชการอย่างเต็มที่

ลงชื่อปฏิบัติราชการนอกเวลาปกติ
แต่ไม่อยู่ปฏิบัติราชการ

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ตรวจสอบ/ตรวจยึด

กรณีบุกรุกป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ท้องที่หมู่ที่ ๖ ค.รางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี

จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๗๑๑ - ๒ - ๙๓ ไร่

คำนวณค่าเสียหายเป็นตัวแทนจำนวน ๓๖,๒๒๔,๗๙๑ บาท ดังนี้

แปลงที่ ๑ ฟาร์มปศุสัตว์ "เขาสวนฟาร์ม ๒" พื้นที่รวมจำนวน ๔๖ - ๑ - ๔๐ ไร่

คำนวณค่าเสียหายเป็นตัวแทน ๑,๙๐๕,๒๐๑ บาท

(พื้นที่เขตป่าสงวนฯ จำนวน ๔๑ - ๑ - ๕๙ ไร่ , พื้นที่เขตป่า จำนวน ๔ - ๑๓ - ๔๑ ไร่)

แปลงที่ ๒ ฟาร์มปศุสัตว์ "เขาสวนฟาร์ม" อยู่เขตปฏิรูปที่ดิน และเขตป่าสงวนฯป่า

พื้นที่จำนวน ๓๘๗ - ๐ - ๘๐ ไร่ คำนวณค่าเสียหายเป็นตัวแทน ๑๙,๙๖๗,๐๙๗ บาท

แปลงที่ ๓ เก็บมูลไก่ เลี้ยงโค อยู่เขตปฏิรูปที่ดิน และเขตป่าสงวนแห่งชาติ, ป่า

พื้นที่จำนวน ๒๐๗ - ๒ - ๔๑ ไร่ คำนวณค่าเสียหายเป็นตัวแทน ๑๐,๗๑๑,๐๐๗ บาท

แปลงที่ ๔ ปลูกยูคาลิปตัส อยู่เขตปฏิรูปที่ดิน และเขตป่าสงวนแห่งชาติ, ป่า

พื้นที่จำนวน ๗๐ - ๒ - ๓๒ ไร่ คำนวณค่าเสียหายเป็นตัวแทน ๓,๖๔๑,๕๓๖ บาท

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

- มาตรา 87 เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนและมีความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาวินิจฉัย
- การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง และการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาให้เป็นไป ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว
- ให้นำความในมาตรา 81 และมาตรา 86 มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

- มาตรา 81 ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง ตาม มาตรา ๗๗ ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนก คดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิก ถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และ จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด เวลาไม่ เกินสิบปี ด้วยหรือไม่ก็ได้
- ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือ สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด

มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งใน
องค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของ
ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561

- ข้อ 11 ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- ข้อ 17 ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง
- ข้อ 27 การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๑ ให้ถือว่ามีลักษณะร้ายแรง
- การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรง ของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น

สรุปความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนกับการทุจริตต่อหน้าที่

ประเด็น เปรียบเทียบ	ผลประโยชน์ทับซ้อน	การทุจริตต่อ หน้าที่
มีสถานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ	- ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่มีบางกรณีที่กฎหมายบัญญัติครอบคลุมไป ถึงหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การทำงานหลังเกษียณ (ตามบทบัญญัติ มาตรา 127)	- ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐ
มีอำนาจหน้าที่	มีทั้งกรณีที่มีอำนาจหน้าที่และไม่ต้องมีอำนาจ หน้าที่ 1) กรณีมีอำนาจหน้าที่ เช่น การเป็นคู่สัญญา 2) กรณีที่ไม่ต้องมีอำนาจหน้าที่ เช่น การรับ ประโยชน์ต่าง ๆ	- ต้องมีอำนาจ หน้าที่

ระบบคิด • ^{๘๙}ฐานสิบ •

Analog

ระบบคิด • ^{๘๙}ฐานสอง •

Digital

ตัวอย่าง

ระบบคิด • ~~ฐานสิบ~~

ตัวอย่าง

ระบบคิด • ~~ฐานสอง~~

เอาวัสดุครุภัณฑ์หลวง
ไปใช้ที่บ้าน

ไม่รับของขวัญจาก
ผู้มาติดต่อราชการ

เอารถยนต์หลวงมาใช้
ในธุระส่วนตัว

ไม่ใช้รถหลวงในเรื่อง
ส่วนตัว

เอาโทรศัพท์หลวงมาโทร
ติดต่อธุระส่วนตัว

ไม่ใช้โทรศัพท์หลวง
โทรธุระส่วนตัว

เอาอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัว
มาชาร์จที่ทำงาน

ไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้า
ส่วนตัวมาชาร์จที่ทำงาน

ใช้น้ำประปาหลวง
มาล้างรถส่วนตัว

ไม่นำวัสดุครุภัณฑ์
หลวงไปใช้ที่บ้าน

ระบบคิด • ฐานสิบ •

ระบบคิด • ฐานสอง •

สังคมโลกสมัยก่อน : ยุค Analog

สังคมโลกสมัยใหม่ : ยุค Digital

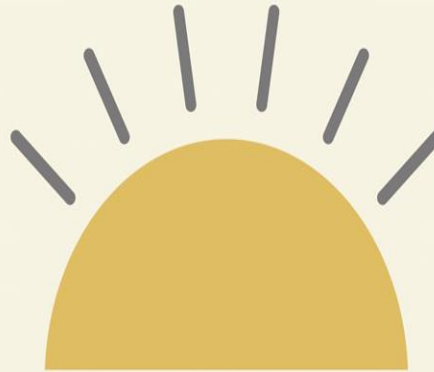
ยอมรับกับคำพูดที่ว่า
“ทุกจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์”

ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตน
ออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้

ประโยชน์ทับซ้อน/สินบน/ทุจริตคอร์รัปชัน

ระบบอุปถัมภ์

นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

ระบบคิด

ไม่ยอมรับกับคำพูดที่ว่า
“ทุกจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์”

แยกประโยชน์ส่วนตน
ออกจากประโยชน์ส่วนรวม

เห็นประโยชน์สาธารณะ
มากกว่าประโยชน์ส่วนตน

INTEGRITY AND TRANSPARENCY ASSESSMENT

2022

ขอเชิญผู้รับบริการ
หรือผู้ติดต่อของ
สำนักงาน ป.ป.ช.

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการ
ประเมินคุณธรรม
และความโปร่งใส

ประเมินง่าย ๆ ใน 3 นาที

- 1 เพียงเข้าไปที่เว็บไซต์ itas.nacc.go.th
- 2 ค้นหาหน่วยงานภาครัฐ ที่ท่านเคยติดต่อหรือรับบริการ เพื่อให้คะแนนและให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารของหน่วยงานนั้นโดยตรง

สแกน QR Code
เพื่อประเมินทันที

ดาวน์โหลดได้แล้ววันนี้ที่

สำนักงาน ป.ป.ช.

ขอเชิญชวนประชาชน
ที่เคยติดต่อรับบริการ
จากสำนักงาน ป.ป.ช.

ร่วมประเมิน ITA

ตั้งแต่วันที่

ถึงวันที่ 31 พ.ค. 2565

CLICK ได้เลย

Thank You